

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus nép-oktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28.

Kötelességeink a gyermekvédelem terén.

Irta: *Schiffkorn Aranka.*

A mostani időben, mikor annyi igaz magyar szív szűnik meg dobogni a honért, kettőzött buzgalommal, fokozottabb szeretettel és féltőbb gonddal kell a jövő magyar nemzedék, a jövő Magyarország nevelésén fáradoznunk.

Fájdalmas statisztikai adatok indítanak e sorok megírására.

I. Az utóbbi két évben feltűnően csökkent a születések, de növekedett a gyermekhalálozások száma. Ó, azok a néma számok! Hányan siklanak el mellettük anélkül, hogy csak figyelmükre is méltatnák, nem hogy megszólaltatnák őket! Denekünk, katolikus tanítóknak, akiknek a gyermekszerepre maga isteni Mesterünk adott oly szép példát, nem szabad közönyösöknök lennünk. Mi, akik egész életünket a nép fiai közt töltjük, figyeljük meg: *mi a nagy gyermekhalandóság oka.*

Szerény tapasztalataimat a következőkben foglalhatom össze:

1. A csecsemők legnagyobb része bélhurut vagy különböző tüdőbajok áldozata. Az előbbi betegség csirája már az anya *helytelen és elégtelen* táplálkozásában rejlik. Alig, hogy az a kicsi lény napvilágot lát, kezdődik az ő Kálváriája. Ha sír, teletömik száját cukroszemlyével, élesztős tésztával, kenyérral, cukros káposztával. S mikor már emberi segítség meg nem mentheti, akkor kapkodnak — a bölcs vénasszonyok meddő kísérletezései után — orvosi segítség után.

2. Sok esetben a tejhiány és a lelkiismeretlen tejhamisítók is a gyermek életére törnek. Miért nem biztosít az előjáróság kellő mennyiségű és jó minőségű tejet a csecsemőknek? Miért tűri meg, hogy a lelkiismeretlen spekuláns emberi palánták pusztulása révén jusson a meggazdagodáshoz?

A tüdőgyulladás s általában a tüdőbajok is legnagyobb részt az anya tudatlanságának vagy könnyelműségének következményei. A gyermek leginkább lábáról hül föl. S míg a picikék fejét állandóan túlön-túl bepólyázzák, addig alsó

testüket állandóan a meghülés veszedelmének teszik ki. A meghülésen kívül tüdőbajt okozhat a rosszul vagy egyáltalán nem szellőzött szoba, a gyermeknek forralatlan tejjel való táplálása és hogy a tüdőbeteg anyja vagy hozzátartozója a gyermek táplálékát előbb összerágja s a már így megfertőzött ételt adja a kis ártatlannak.

Ezek után most már elérkeztünk kötelességeinkhez. Ne keressük, ne kutassuk, bennfoglaltatik-e ebbeli kötelességünk a díjlevélben vagy kinevezési okmányunkban, hanem forduljunk saját lelkiismeretünkhöz és jobbjézésünkhöz.

Szabad időnkben látogassunk el kicsit a fiatal anyákhoz, világosítsuk fel őket a helyes csecsemőnevelés felől, értessük meg velük, hogy fáradozunk az ő és a haza javát szolgálja.

Nyujsunk népies előadásokkal segítőkezet a tudatlanoknak és tehetetleneknek. Igen helyes, ha már a serdült leányokat oktatjuk ki az egészségannak ide vágó szabályaira, hogy annak idején hasznát vehessék a tanultaknak.

II. A második dolog, amit említésre méltónak találók, a nagyobb gyermekek nevelése.

Ha valamikor, akkor most lehet mindenhol panaszt hallani a gyermekekre. Most, mikor az apa a haretéren küzd, az anya pedig vagy nagyon engedékeny, vagy nagy elfoglaltsága miatt nem nevelheti gyermekeit, most latszanak a leginkább veszedelmes fattyúhajtások. Iskolába nem járnak, holott legfeljebb felélt lehetne a mulasztóknak egy kis eréllyel, egy kis jóakarattal iskolába járásra szorítani. A gyermek ügyis hajlandó a rosszra, különösen ha magára hagyjuk. Talán még sohasem volt az igazolatlanul mulasztók száma oly ijesztően nagy s az ismétlődő iskolások száma ily csekély. Talán még sohasem volt az utca gyermekektől oly népes, mint most. Hiába kéri a tanító (sok helyen) a községi előjáróság segítségét, süket fülekre talál. De látszik is a rendetlen életmód következménye a fejlődő gyermekeken. Nem az éhségtől vagy nélkülözéstől oly sápadtak és szánandó külsejűek, hanem az alkoholtól és dohánytól. Vagy kinek a tulajdona biztos ma a fiatal tolvajoktól? Ki meri őket — bosszújuktól tartva — megfeddeni?

Mit fog az a harctérről hazatérő apa szólni, ha gyermekét zuhlóttan fogja viszontlátni? Vagy kit fog felelősségre vonni a gyermek, ha felnő és romilottságnak tudatára ébred?

Megint csak hozzátok emelem kérő tekintetemet, katolikus tanítók! Próbáljuk azt a szilaj csikót megfékezni és szeretettel magunkhoz édesgetni. Iparkodjunk őt a jó útra és a munka ösvényére terelni. Dolgozzunk karöltve és kitartással a Krisztusi szeretet és Hazaszeretet jegyében!

Bizonyos, hogy sok haldokló szülőnek könynyitjük meg az elváltást, sok nyomorék harcosnak nyújtunk segítő kezet, sok csüggedő lélekbe esőppentünk életkedvet; szép és kedves dolgot cselekszünk szép Hazánknak, ha fel- és megneveljük a jövő nemzedéket.

Munkára fel! Legyen nagy szünidőnk egy újabb munkálkodás kezdete!

Közüoktatási reformok.

Ira: Kováts Alajos.

A nagy világháboru kitörésével számos közoktatási reformunk véghezvitele maradt el. És ez érthető is. Amikor a nemzet életéről vagy pusztulásáról volt szó, a még oly fontos tanügyi függő kérdéseket is mind félre kell tenni.

Nemzetiünk erejét s ez erő bőséges forrásait mutatja, hogy bár még dúl a nagy világégés vihara, ennek dacára is marad időnk egy-egy fontos, nem halasztható reform véghezvitelére. Az Országos Testnevelési Tanács az iskolás gyermekek, ifjak s az iskolából kikerült városi és falusi fiatalság testi nevelésének nagy programján — mint ezt már annak idején lapunkban jeleztük — az utolsó simításokat végzi. Most, amint halljuk, a közép-fokú iskolák reformja kerül szőnyegre. A közép-fokú iskolák közül is legelső sorban, és igen helyesen, a polgárság legszélesebb egyetemét érdeklő, legnépesebb középfokú iskoláknak, a *polgári iskolának* reformját veszik elő.

Amegnyílt parlament munkatervében csupán olyan törvényjavaslatokat találunk, amelyek a nagy idő követelte folyó szükségleteket vannak hivatva szolgálni. A kultúra megbecsülését és méltányolását mutatja, hogy a kultuszárca adhatott be olyan javaslatokat, amelyek a nemzet békés tevékenységének egyengetését, mélyítését kívánják szolgálni. A magyar kormánytól kiszivárgott hírek szerint kultuszminiszterünk két irányban fog előterjesztést tenni a magyar iskolák reformjára nézve.

Az első reform a *polgári iskolák felső osztályainak átszervezése*. Senki sem vonja kétségbe, hogy a polgári iskolák négy alsó osztálya fennállása óta mindenben megfelel rendeltetésének. A polgári iskolák körében tapasztalható kísérletezés, bizonyos fokú végződés csak a felső osztályokra vonatkozik. Maga a polgári iskolai státus sürgette a legelőnkebben a felső osztályok reformját. A felsőbb osztályok ellen azt a kifogást emelték, hogy elegendő *gyakorlati* képesítést nem nyújt, de a *magasabb elméleti tanulmányokra* sem készít elő. Igaz, hogy a polgári iskolák gyakorlati erejének gyümölcse az önállóvá tett felsőkereskedelmi iskola; s akik ezt ellefejtik, csak azt látják,

hogy az intéző körök egymásután zárták el a polgári iskola hat osztályát végző tanuló elől a gyógyszerészi, állatorvosi stb. életpályát. Egyszóval, igen sokan vannak nálunk, akik talán a megérdemelnél is kevesebb jóakarattal nézve ezt az iskolafajt, csak az iskolát ért csapásokat mérlegelték, de az általa nyújtott nagy hatást (például a felsőkereskedelmi iskolák létesítését) nem igen értékelték.

Úgy látjuk, a kormány javaslata most egyszerűen megoldja a kérdést és a polgáriskolát szerencsésen helyezi el közoktatásunk nagy szervezetében. Tervezete szerint a régi felsőbb osztályok helyére az ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági élethivatásokra gyakorlatilag előkészítő tanfolyamok kerülnek. Emellett lehetővé fogják tenni a polgáriskola negyedik osztályának tanulói részére egy kiegészítő vizsga útján a bármely középiskola ötödik osztályába való átlépést. Ámde az alsó négy osztály tantervét is reformálják, úgy hogy a középfokú iskolák valamennyijének alsó négy osztálya összehangzatosabb lesz ezentúl egymással.

A gimnáziumban a görög-pótló tantárgyak körében terveznek reformokat. Az újítások célja a modern nyelvek terjesztése. Ma már nemesek a gyakorlati, de a tisztviselői pályákon is igen nagy szükség van a modern nyelvek ismeretére. Kivált a hazánkban élő nemzetiségek nyelvének ismeretére kívánnak nagy súlyt helyezni.

A jicini hadikórházból.

Szorongva lessük, várjuk napról-napra azt az időt, amikor elnémul majd a harcok zaja, elül a világot dúló fergeteg s ellenségeink megalázva takarodnak elhatárainkról. Bár minket ideköt betegsé-günk, lélekben küzdő bajtársaink között vagyunk s a győzelmes csaták diadalától mi is megmámorosodunk.

Az olasz mozgósítás híre annak idején az üdülő katonák között is végtelen elkeseredést keltett. A magyar fiú nem haragszik ellenségeire, úgy beszél róluk és kezeli őket, mint rossz gyermeket a jó szülő. Akárhányszor hallgattam beszélgetésüket a fedezékben s nem egyszer hallottam egyik-másik érzékenyebb szívű magyar fiú ajkáról: «Szegény bolond muszka, nem tehet róla, hogy harcolnia kell velünk, nem akarná biz ő agyonlövetni magát, de hát a császárja telhetetlen.» Hanem azért lepu-fantja a magyar a mutatkozó orosz akárhól, mert azt tartja, hogy akkor már nem ér rá, ha a muszka ezt hamarabb cselekszi. Nem mondható távolról sem gyűlöletnek, amit a magyar fiú ellenfelei iránt érez, de az olaszra utálattal s gyűlölettel gondol s megvetéssel fordul el tőle, mint a polgári életben a szerződészegőtől. A magyar szív nemes érzelmei e hadjárat, ez irtóháború idején is főnségesen dobordoznak ki. Elfogott oroszokkal megosztja nélkülözhetetlen élelmét, takaróját, úgy bánik vele mint édes testvérével, mint bajtárssal szokás. De itt a kórházban hallani kellene, hogy nyilatkozik

meg az olasz alávalóság fölött érzett haragja. Ha ezek a fiúk ismét harctérre mennek — és mind-mind csak az olasz harctérre akar menni — nem lesz kegyelem, elnézés a taliánussal szemben. Ez a faj nem arravaló, hogy a magyar szív nemes érzelmeit továbbra is pazarolják reá. Ez a nép meg érdemli, hogy a szíve mélyéig megsértett magyar legázolja, hogy hasonlóvá tegye Lombardia virágos mezőit Galícia nagy temetőjéhez s ellefedtesse az olaszszal a dalt. Vajjon lesz-e kedve majd dalolni akkor is, ha a 42-esek mennydörgő zenéje kinálkodik kíséretül a barcarolához? Ha orosz testeket járt bajonett keresi majd a hűtlen olasz szívet s magyar huszárok csattogó kardja olasz fejeken próbálja meg újra orosz harcokban ki nem csorbult élet?

Türelmetlenül lessük a naponta érkező postát. Egy-két címre rendelt magyar lap és néhány ajándék magyar újság is jár ide, hogy tájékoztasson bennünket a harctéri és homi eseményekről. Galíciai győzelmes, dicsőséges harcaink hallatára kipirul a barna magyar arc, de mikor fölolvastam a keleti és nyugati harcterek eseményeit, szemükben ott látom a türelmetlenül kiáltó kérdést: «Hát a drága olasz szomszédal mi van?» Megvallom, nem tudom gúny nélkül olvasni az olasz határharc híreit s míg olvasok bevett olasz fejek ezreiről, lelki szemem előtt pojáca harlekineket és phrigiai sipkás olasz bohócokat látok. Ah, az olasz háború nélkül minden fonségeset, az olasz nem küzd hazáért, nemzeti egységért, véres háborújának nincs erkölcsi alapja, a pénz, a baksis az, amelyért tört akár útni régi jóakarója testébe. És ebben a hatalmas epopoejában, amikor a monarchia és dicsőséges szövetségese a világ mind a négy tájékán az igazság legyőzhetetlen erejével, elérhetetlen erkölcsi felsőbbiségével, haláltmegvető bátorsággal, elszántsággal veri vissza a megszorodott gyűlölködőket határaitól, az olasz erőlködés olyan szegény, olyan szánalmas vergődésnek látszik, az olasz koronás testi-lelki alakja olyannyira eltörpül a schönbrunni agg bölcs szelid fensége s a potsdami erősakaratu vasember glorifikált alakja mellett.

És a magyar fiú tisztán, világosan érzi e rettenetes különbséget, lelki szemével valósággal látja. Érzéseinek nem tud formát adni, szavakkal nem tudja kifejezni a lelkében zsongó érzelmeiket, de villogó szeme, ökölbe szorult keze ékes szavaknál ékesebben beszél. Harctéri tartózkodásom alatt öt-hónapon át sokszor beláttam az érzelmeiben oly gazdag szívekbe. Láttam a hitet, a soha nem szűnő reményt a végső győzelemben s láttam véres csatákban akadályt nem ismerve előre rohanni, egyet tíz ellen bátran harcolni. Nem, mi nem veszítjük el a harcot, mi megmutatjuk a világnak, az áruló, Olaszországnak, hogy karunk, szívünk a régi. Érezzük, hogy a hadak Ura Istene fölénk terjesztette

áldó jobb kezét s nem veszi le rólunk a végső győzelem hozsannás napjáig.

És megláttam a magyar tanító munkáját katonáink lelkén, vágyain keresztül a magyar néptanító véghetetlen hazaszeretétét. Békességes időkben oly sokszor kétkedtem fiaink magasabb kultúra iránti érzékében. Nem, nem igaz, amit láttunk, meghazudtol mindent, amit unalmas nyugalmunkban magunknak is félve vallottunk meg. A magyar fiú csaták viharában is akar és tud tanulni s nem felejtette el azt, amit nagy ősök nagy erényeiről gyermeklelkébe fogadott. A magyar néptanító egész munkát végzett s neve ragyogni fog a történelem lapjain.*

Jičin (Csehország).

Nyizsnyánszky József,
róm. kath. tanító, korporal.

HIREK.

Hány tanító vonult be katonának? A vallás- és közoktatásügyi miniszter ma jelentést nyújtott be a képviselőházban az összes elemi népiskolákról és azok tanszemélyzetéről, különös tekintettel a katonai szolgálatra bevonult tanítókra. E jelentés szerint katonai szolgálatra kötelezett tanító volt összesen 15.797, népfőlkelői szolgálatra alkalmatlan és 50 éves elmúlt 7318, fölmentett 4448, szabadságolt segéd-, ór- stb. szolgálatos 2171, tényleges szolgálatban maradt 9178, elesett 293. A tényleg, ez idő szerint is katonai tanszemélyzetnek 39,7%-át teszi ki. A tényleg katonai szolgálatot teljesítő tanítóknak ez a százaléka szemben a korábban jelzett 45 és 50%-kal, úgy az állami, mint különösen a hitfelekezeti iskolák tanítóinál lényegesen javult azzal, hogy a hadügyi kormány a tanítás biztosításához fűződő fontos kulturális és nemzeti érdekekre való tekintetből a telmentéseket, illetve szabadságolásokat fokozottabban mértékben engedélyezte. A katonai szolgálatra kötelezett tanítóknak ilyenformán az újabb felmentések, illetve szabadságolások folytán igen tekintélyes része adatott vissza hivatásának és így a helyzet a népoktatás biztosítása terén lényegesen javult. A statisztika szerint 293 az elesett tanítók száma. De meg kell jegyezni, hogy ez a szám a valóságban bizonyára jóval nagyobb, ha tekintetbe vesszük a nagyszámú eltűnteket, kiknek egy bizonyos hányadáról későbbben kétségkívül megállapítást fog nyerni elhalálozásuk.

Ritka elismerés egy tanítónak. Pestmegye «Galgamácsai Hitelszövetkezet mint az Országos Közp. Hitelszövetkezet tagja» az alábbi levéllel kereste meg a megye főtanfelügyelőjét: «Nagyságos Petri Mór dr. kir. Tanácsos, Tanfelügyelő Úr! A Galgamácsai Hitelszövetkezet mint az Orsz. Közp. Hitelsz. tagja, leróni akarván *Bazsanth* János tanítónak mind a négy hadikölcsön jegyzése körüli fáradhatatlan ügybuzgalmáért járó elismerését, 1916. évi június hó 8-án tartott igazgatósági és felügyelő-bizottsági

* Nyizsnyánszky József, borsod megyei Disznód község róm. kath. kántortanítójának a *Népnevelőnek* küldött levele.

gyűlésben határozatba hozta, hogy ezt nagyságos kir. Tanfelügyelő úrnak is szíves tudomására hozza. *Bazsanth* János tanító mind a négy hadikölcsön jegyzése alkalmával rendezett népgyűléseket, azokon s azon kívül házról-házra járva, lelkesítette, oktatta és biztatta népünket a hadikölcsönjegyzésre s igen nagy része van abban, hogy tekintettel a kevés lelket számláló, nem gazdag s nem nagy községeinkre, mind a négy hadikölcsönre hitelszövetkezetünknel jegyzett összeg meghaladja a 163.000 koronát, melyből a IV. hadikölcsönre 64.000 koronát esik.

Használjunk szeretetbélyegeket! Apró, művészi képecskék, a hősi halálnak és a nyomában támadó gyásznak, özvegyi és gyermeki zokogásnak szívhezszóoló motívumaival: ezek a szeretetbélyegeket a m. kir. honvédelmi minisztérium Hadsegélyező Hivatala szétröpti az országban. Taruljanak föl az iskolák ajtajai, ablakai, hadd röpitse be őket az irgalom, a jóság husvétii szelleje a gyermeki szívek elé, hogy a bizonyítványokon, értesítőkönyvecskéken ott ekeskedjenek ezek a beszédes képek, a nagyidők holtig való emlékeiül, hadd kapcsolódjanak a gyermekek fillereikkel a szeretet gyógyító művébe, amely a nemzet vértanúinak özvegyeit és árvaít akarja fölsegíteni, az élet szomorú harcában megerősíteni.

A Hadsegélyező Hivatal körlevelében fordul ai magyar tanítószághoz, amely künn a fronton vére bőséges hullatásával, itthon a kötelességteljesítésnek áldozatos nagyságával avatta magát a világtörténelmi idők méltó szereplőjévé. A körlevél a 4-, 10-, 20-fülleres szeretetbélyegeket a népiskolai tanítószághoz partfogásába ajánlja azzal a külön megjegyzéssel, hogy a bélyegeket *jövedelmenek 20 százaléka a hősi halált halt tanítók és tanárok özvegyeit és árvaít illeti.* A körleveleket, az egész szeretetbélyegakciókat magunk is örömezt ajánljuk olvasóink szeretetébe. Hiszen ez akció támogatása nem kerül különösebb fáradságba, nem jár nagyobb veszéllyel: a megrendelt bélyegeket minden magyar és emberi érzésű szülő szívesen megfizeti a maga anyagi helyzete szerint, a filléres bélyegeket történelmi dokumentummá avatják az iskola végbizonyítványait, az akció pedig újabb alkalmat ad arra, hogy a tanító az irgalmas szeretet szavaival barázdálja föl a gyermekek szívét. És mindnyájunknak gondolnunk kell azokkal a tanítói lakásokkal, amelyekben megözvegyült asszonyok és elárvult gyermekek révedeznek könnyes szemekkel, messze, talán örökre ismeretlen sírok és komor jövő felé.

Kögyűlés és közös gyónás. A szombathely-egyházmegyei tanítóegyesület szenteleki köre április 27-én Szenteleken gyülekezett, hogy husvétii gyónását végezze és tavaszi közgyűlését megtartsa. P. Mayer Adalbert szombathelyi domonkosrendű szerzetes volt a gyóntatóatyánk, ki gyóntatás után nagymisést mondva, azon gyóntóru beszédet intézett a kerületi papok- és tanítókhöz, melyben e szép szokást dicsérve, a jövőre nézve is szívünkre kötötte, hogy közös gyónásunkkal a népnek jó példát adjunk.

A közgyűlést *Hajner* István körelnök (Német-csencs) vezette. *Czadilek* Henrik (Baksafalva) ily címen értekezett sikeresen: «A tanító és a jaiskola».

A stóladijak fölemelése fölötti vita során *Thomas* Ferenc esperes, tiszteletbeli elnök (Pusztaszentmihály) ígéretet tett, hogy haladéktalanul felkéri

a megyéspüspök urat, hogy a mise- és temetési stóladijok felemelését elrendelni kegyeskedjék.

A jegyzett 500 K hadikölcsönről szóló kötvények a szenteleki takarékpénztárban helyezendők el, amire körelnök felkéri *Polány* István szenteleki tanítót. Jövő gyűlés helyéül Pusztaszentmihály választatott. Sz. Gy.

Értesítés. A mozgósításkor történt bevonulásom s mindeztideig a harcúterem tartózkodásom miatt félbenmaradt «Hrobové kveti» («Sírvirágok») című művem iránt a nagyszámú t. érdeklődő kartársaimat értesítem, hogy műveimet csak a háború befejezése után készíthetem el, ha ugyan védangyalom megóv s a jó Isten megtart. Annak idején e helyen értesítem kedves kartársaimat a megjelenésről. Az eddigi szíves érdeklődésért hálás köszönetet mondva s további előjegyzéseket kérve vagyok Susány, 1916 június 9-én (Gömörm.) kartársi szeretettel *Paulovszky Pál* tanító, hadapródormester.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

H. K. A begyűlt összeget küldje a kath. tanítói árvaház céljaira az Orsz. Kath. Tanítói Segélyalap pénztárának Eger, vagy a Kath. Egyesületek Országos Szövetsége kath. hadiárvaalapjának Budapest IV., Ferenciek-tere 2. — *Bch. A.* Közzétettük. Igen aktuális. Készséggel fogadjuk. Részletesen levélben adtunk választ. — *F. J.* A hadisegély révén nyer támogatást. Forduljon az illetékes hatóságához. — *F. M.* Forduljon kérelemmel Budapest székesfőváros Tek. Tanácsához (Budapest IV., Központi városház). Szokott átengedni mérsékelt árért használatból kivont padokat.

Német egyházi énekek.

20 ének áldozécsütörtökre, pünkösdre és úrnapi 30 fill. Orgonakiséret 1 korona. 187-2

WÉBER JÁNOS Temesszépfa.

Cseh István

orgonaépítő-cég Eger.

Kovács János - utca.

Elvállal mindennemű

orgonaátépítést, javítást, tisztítást és hangolást az ország bármely részében lelkiismeretes pontossággal, mérsékelt árban. 131-3

JÖVEDELMEZŐ

mellékfoglalkozást, mit ki-ki kevés fáradsággal könnyen elintézhet, ajánlunk. Érdeklődőknek díjtalanul ad felvilágosítást a «MÉH» Budapest, Frangepán-u. 4. f. 170-7

Stampay

ének- és imakönyve háborús énekekkel bővítve, félvászonban 50 fill., egészvászonban 70 f., bőrkötésben netto 3-60 K. Tízre egy ingyen. Kotta ingyen, kötve 50 fill., **Köbökuton**, Esztergom megye. A Stampay Miklós-féle **Köszöntőkönyvecske** nem nálam kapható, hanem öcsémnél Nógrád-kisterenyén, 1 db frco 20 fill., 12 db 2 kor. 783-10

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK

A nmélt. püspöki kar határozata **kötelezőnek** nyilvánította a katolikus népoktatási intézetek pályázatainak a «Népnevelő»-ben való közzétételét.

KIADÓHIVATAL:
Szent-István-Társulat
Budapest,
VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

Pályázati hirdetések minden egyes szávanak egyszeri közlése 6 fillér. Csakis azon pályázatok közöltnének, melyeknek díja előre lefizetett.

A lapot kérjük gondosan megőrizni. Pótlásokat számonként 30 fillér ellenében teljesítjük. Csakis azt a pályázatot közöljük, melyért a pénzt péntek délig megkapjuk.

Esztergomi érseki megye.

Vereknyei róm. kath. rendes tanítónői állásra június 21-ig pályázat hirdettetik. Törvényes rendes fizetés: egy-szobás lakás, 140 kor. lakbérpótlék, 20 kor. kertilletmény, 100 kor. helyi fizetés, 1100 kor. államsegély. Kérvények eseres iskolaszéki elnökhöz küldendők Pozsony-püspö i re. 213 1—1

Kelenyei (Hont m.) róm. kath. kántortanítói állásra július 1-ig pályázat hirdettetik. Javadalma, javadalmazási jegyzőkönyv szerint: 3 hold, 253 □öl szántóföld, 3 hl. buza, 9 hl. rozs, 8 m. tűzifa, borvátság 30 kor., munkavátság 40 kor., stóla 20 kor., ismétlősök oktatásáért 20 kor., államsegély kezdőnek 732 kor. és minden fizetési osztályra engedélyezve. Lakása 2 szoba, zárt konyha, 2 kamra, kert. Az állás azonnal elfoglalható. Kérvények az iskolaszék elnökéhez (Ipolyfödemes, u. p. Ipolynagy-falu) küldendők. 207 1—1

A tarjáni róm. kath. iskolaszék két tanítói, illetve tanítónői állásra pályázatot hirdet. Javadalmának egyenként évi 600 kor. havi előleges részletekben, 240 kor. lakpénz, 24 kor. fajúrandóság, többi államsegély. Tannyelv magyar. A német nyelv tudása kívánatos. A pályázók kellőleg felszerelt kérvényeiket július 15-ig az iskolaszék címére Tarján (Komárom m.) küldjék. Az állást szept. 1. kell elfoglalni. 205 1—2

A Népevelő 8. számában közölt alsóalmási kántortanítói állás hirdetését július 15-ig megújítom. Dénes Béla iskolaszéki elnök. 217 1—1

Egri érseki megye.

Berente (Borsod m.) filiálisban kántortanítói állásra július 4-én d. e. pályázatot hirdet az iskolaszék. Javadalom: vallásalapból évi 168 kor. Párber és stóla 450 lélekszám után javadalmi jegyzőkönyben évi 148 kor.-ra értékelve, megfelelő államsegély. Szövetkezetben szabadon vállalt jegyzőségért külön díjazás. Szép új lakás előíráso helyiségekkel, házikert, kút. Kötelességek: a mindennapi és ismétlő iskolások tanítása, vasár- és ünnepnep d. u. s alkalmmal kismisénél orgonálás. kántori teendők végzése, szünidőben a hivek összeírása. Pályázók lehetőleg személyesen jelenjenek meg, az állás szept. 1-én elfoglalható. Kérvények róm. kath. plébánia Sajtó-szentpéter címre küldendők. 204 1—1

Csanádi egyházmegye.

A gézafalvai (Temes m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Törvényes fizetés. Természetbeni lakás. Német nyelv szükséges. Zenében jártas tanítónök is pályázhatnak. Iskolaszék. Gézafalva. 216—3

Aradra a szünidőre keresek kath. kántori teendők elvégzésére tanítót 100 kor., lakás és mellékes. Kalmár Révay-u. 9. 221 1—1

Györi püspöki megye.

A sopronkertesí róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. A kántortanító javadalma: természetbeni lakás melléképületekkel és kerttel, részben községi, részben templompénztárból 220 kor., telkesektől 20 p. m. buza és 10 m. rozs, zsellérek és lakóktól 77 kor., 14 m³ kemény hasábfá és 50 rözse, közel 3 hold szántóföld, mintegy 130 kor. stóla és misedij. Horvát nyelv tudása szükséges. Pályázati határidő július 10. 206 1—1

Kalocsai érseki megye.

A mozsori róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma az iskolaszék pénztárából 320 kor. negyedévi előleges részletekben, a többi az 1913. évi XVI. t.-c. szerinti államsegély. Kántori teendőkért ezenfelül ez idő szerint csak a stóla és örökös misék után 20—22 kor. Irószéráltalány évi 10 kor. Kötelessége a mindennapi és ismétlő iskolában tanítani, a kántori teendőket végezni és az Ujvidék-palánka róm. kath. Tanítóegyesület állandó tagjának lenni. Kántori okl. nem okvetlen kívántatik, de a kántori teendők végzésében való jártasság lelkesi bizonyítvánnyal igazolandó. Kérvények július 10-ig az esperesi hivatalba Futakra küldendők. 212 1—2

Kassai egyházmegye.

A mult számban közölt szilvásujfalusi pályázatnál tévesen közöltetett a 161 □ölnyi szántóföld, mert az helyesen 6161 □ölnyi szántóföld. (A pályázat megismétlése a mai számban) Kiadóhivatal.

A szilvásujfalusi (Zemplén m.) róm. kath. iskolaszék a szilvásujfalusi róm. kath. osztatlan iskolánál üresedésben levő kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása: természetbeni kétszobás lakás előszobával, konyhával, kamarával, pincével, szép nagy zöldseges, gyümölcsös kerttel és mellékhelyiségekkel. 2. 6161 □ölnyi szántóföld kataszteri jövedelme 21-62 kor. 3. Párber címén az egész hitközségtől 5 köböl rozs egyenértéke: 40 kor. 4. 6 öl fa befúvarozással a hitközségtől szolgáltatva egyenértéke 96 kor. 5. Kegyesalapítványi kamatok címén 152-80 kor. 6. A vasút által kisajátított földek kamatja cím n a M. A. V.-tól 3-20 kor. 7. Eiesett járulékok címén a kassai püspökségtől: 7 kor. 8. Stóla jövedelem címén 23 kor. 9. Az iskolai pénztárból tandíjváltás és a hivek hozzájárulási összege címén 360 kor. 10. Államsegély címén a kir. adóhivataltól a törvény alapján járó fizetésekiegészítő összeg. 11. Alapítványozott misék címén 4 kor. Kötelessége a mindennapos és ismétlőiskolát ellátni, az összes isteni tiszteleteken a kántori teendőket elvégezni, a hiveket az egyházi énekekre tanítani. Folyamodványok júl. 2-ig iskolaszéki elnökhöz intézendők kellően felszerelve. Pályázhatnak tanítónök is kántori teendőkkel. Személyes megjelenés előnyös, de az utazási költségek nem térítetnek meg. Választás július 4-én d. e. Szilvásujfalu, u. p. Kozma. Szedlák Ede plébános. 190 2—2

Nagyváradi latin szert. egyházmegye.

Debreczen szomszédságában levő Felsőjózsa róm. kath. kántortanítói állásra pályázni kívánók okmányaikat Major Zoltán hajduböszörményi lelkészhez nyujtsák be. Választás Felsőjózsan július 2-án d. e. Személyes megjelenés kívántatik. Javadalmazás törvényszerű. Tisztesseges lakás terjedelmes kerttel. Stóla 64 kor., párber 60 kor., ismétlőiskoláért 50 kor. 210 1—2

Nyitrai püspöki megye.

Peres (Trencsén m.) fiökközsegeben róm. kath. kántortanítói választás július 3-án leend. Helyi jövedelme: 275 kor., a többi államsegély. Előny: fizetésbe beszámíthatatlan 100 kor. egyházi segély. Fő jövedelem díjlevélben 45 kor. Bér 170 kor. Tanítónök is pályázhat.

nak. Viszocsány u. p. Nagysándori. *Benyák József*, esp.-plébános. 215 1—1

Pécsi egyházmegye.

Villányon (Baranya m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma: lakás melléképületekkel, kerttel, 4 kat. hold 570 □ öl rét (mely eddig 300 kor-ért volt bérbe adva), a főhercegi uradalomtól 840 kor. és S. p. m. kétszeres, 6 m.-öl tűzifa, szükséges malomfuvarok, minden katolikus ház után 4 kor. (körülbelül 380 ház), ezen fizetésből a miniszteriumnak 1914. évi rendelete értelmében 1204 kor. vétetett a hitközség részéről biztosított tanítói fizetésnek. Alapított misék és stóla után körülbelül 170 kor., iskolafűtésre a főhercegi uradalomtól 4 bécsi öl kemény tűzifa, melyet azonban az iskolaszék kezel. Tannyelv magyar, kántorkodás német-magyar. Kántori képesítés megkívánatik. Kötelessége a kijelölt teremben osztályokat tanítani, a kántori teendőket ellátni, a híveket évenként a gyüdi bücsujárásakor elkísérni s az egyházmegyei tanítóegyesületbe belépni. Pályázati határidő *jún. 25.* ugyanakkor reggel 8 órakor kántorpróba, utána választás. Az állás szept. 1-én foglalandó el. Fizetése az állás elfoglalása napjától jár. Pályázati kérvények kellően felszerelve *Koch Ede* esperesplébános, iskolaszéki elnök címére Villányra küldendők. 209 1—1

Róm. kath. kántortanítónk szabadságoltatásáig helyettes kerestetik *szept. 1-re*. Fizetés megegyezéssel. **Meceksjányosi** (Baranya m.) u. p. Komló. *Takács István*, isksz. elnök. 218 1—1

Szepesi püspöki megye.

A **hrustini** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. *júl. 20-ra*. Törvényes fizetés. Tót nyelv ismerete szükséges. *Iskolaszék*. Hrustin. (Árva m.) 195 2—2

A **vanyovkai** róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdetik. *júl. 20-ra*. Tanítónők is pályázhatnak. *Iskolaszék*. Vanyovka, u. p. Hrustin. (Árva m.) 197 2—2

A **kolcsói** (Szepes m.) róm. kath. kántortanítói állásra *júl. 31-iki* határidővel pályázat hirdetik. Törvényes

fizetés. Kényelmes lakás. **Róm. kath. iskolaszék**. Kolcsó, u. p. Szepes-Görgő. 219 1—1

A **tyapesoi** (Árva m.) róm. kath. iskolaszéke tanítót vagy tanítónőt keres. Fizetése községtől 202 kor., a többi államsegély, kényelmes lakás. Tót nyelv szükséges. *Iskolaszék*. 203 1—1

A **benedikói** (Árva m., u. p. Mutne) róm. kath. tanítói (tanítónői) állomásra *júl. 2-ig* pályázat hirdetik. Fizetése 276 kor. a hitközségtől, a többi államsegély. Kertilletmény 20 kor. Törvényes jó lakás. Tankötelesek száma 40—50. Tót nyelv ismerete szükséges. 201—1

A **veszelei** (Árva m.) róm. kath. iskolaszék megüresedett III. tanítói állásra törvényes fizetéssel pályázatot hirdet. Lakás és tanterem ideiglenesen bérházban. Tót nyelv szükséges. Választás *június 25-én*. *Iskolaszék*. 202 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

Szentsebestyénre helyettes kántortanító (nő) kerestetik törvényes fizetéssel *június 20-ig*. 220 1—1

A «Népnevelő 10-ik számában a **rábakethelyi** kántortanítói állásra kiírt pályázat *június 25-ig* meghosszabbítatik és a választás ugyancsak június 26-án d. e. 9 órakor megejtenek. *Németh Géza* plébános, isksz. elnök. 208 1—1

Váci egyházmegye.

Csomák Gábor kecskeméti róm. kath. kántor, segédi állásra pályázatot hirdet. Fvi fizetése 1600 kor. és lakás. Csak olyan nőtlen segéd ajánlkozzék, ki jóhangú és az összes kántori teendőket járta. Az állás azonnal elfoglalható. Levélben bővebben. 214 1—1

Tanítók, tanítónők, ovónők (özvegyek is) nyáron kelendős háborús emlékképek terjesztésével havi 200 kor. mellékjövedelemre tehetnek szert. Felvilágosítást levélileg. **Háziipar műintézet** Rákosszentmihály. 211—2

Háziasszonyoknak fontos!

A napokban rendelte el a honvédelmi miniszter úr a háztartásban levő fémtárgyak beszoigáltatását, mely rendelkezés a jövő hónapban fog életbe lépni. Erre nézve

A háztartási fémek rekvirálása

cimmal egy gyakorlati kézikönyvecske fog kiadásunkban megjelenni, melyet **dr. Sárkány Oszkár** honv. miniszteri titkár, a fémrekvirálási ügyek referense írt. A könyvecske tájékoztat arról, hogy milyen fémtárgyakat kell és milyeneket nem kell beszoigáltatni, mikor és milyen módon kérhető halasztás és végleges felmentés a háztartási fémek beszoigáltatása alól, kik jogosultak e fémtárgyakat szabad kézből vásárolni, mennyit fizet a kinstár az átvett fémtárgyakért stb. stb. A könyv ára circa 1 korona lesz, melyre rendeléseket elfogad a kiadó.

Szent-István-Társulat Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-u. 28.